

Επικήδειος ομιλία τού ομότιμου καθηγητού Λαυρεντίου Δελλασούδα στην Εξόδιο Ακολουθία τού π. Αντιπρύτανη ΕΚΠΑ, καθηγητού Αντωνίου Δανασσή- Αφεντάκη

Θεοφιλέστατε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι και φίλοι,

Στέκομαι εδώ σήμερα με τον προσήκοντα σεβασμό μπροστά στον κοιμηθέντα Αντώνιο Δανασσή-Αφεντάκη, ως ένας εκ των εγγυτέρων συνεργατών του, όχι για να τον αποχαιρετήσω εκ μέρους τους εν όψει του ταξιδιού του προς την αιώνιο ζωή, αλλά για να ομολογήσω για μια ακόμη φορά **ενώπιος ενωπίω**, τόσο με τον ίδιο όσο και με τα αξιότιμα και αγαπητά μέλη τής οικογένειάς του και όλους Υμάς, ότι η **“Χάρις θέλει Αντίχαρη”**.

Και στην προκειμένη περίπτωση η **Χάρις** είναι όλα όσα προσέφερε με το συγγραφικό, διδακτικό, ερευνητικό, διοικητικό και κοινωνικό έργο του προς όλους όσοι συνδέθηκαν και θα συνεχίσουν να συνδέονται, καθ’ οιονδήποτε τρόπο, με το έργο αυτό.

Ενώ, η **Αντίχαρη** είναι τα όσα επιγραμματικά, όπως η ιερή αυτή στιγμή το επιβάλλει, θα καταθέσω ως ενδεικτικά στοιχεία των πτυχών τής προσωπικότητας του ακαδημαϊκού δασκάλου και των προς αυτόν οφειλόμενων και, ασφαλώς, όχι μόνον εκ μέρους των άμεσων συνεργατών του.

Κατ’ αρχάς, θα πρέπει να σημειώσω ότι η “γνωριμία” τού ομιλούντος με τον καθηγητή τής Παιδαγωγικής Αντώνιο Δανασσή-Αφεντάκη πραγματοποιείται κατά την μακράς διάρκειας προφορική εξέτασή του με μια ομάδα φοιτητών. Η εξέταση αυτή, όπως απεδείχθη εκ των υστέρων, έμελλε να αποτελέσει έναν από τους **εξαιρετικούς παράγοντες** ένταξης και ενσωμάτωσής του στην Ακαδημαϊκή Κοινότητα.

Όμως ποιοι ήταν αυτοί οι *εξαιρετικοί παράγοντες*, που προοδευτικά και έμπρακτα –χωρίς παλινδρόμηση ή αναστροφή– «επικύρωσαν» και την εικόνα που είχε σχηματιστεί από τον ομιλούντα για τον καθηγητή του;

Πρώτον, ήταν το γνήσιο δημοκρατικό φρόνημα του Αντωνίου Δανασσή-Αφεντάκη, ο ολοκληρωμένος τρόπος προσέγγισης της **Θεματικής τής Παιδαγωγικής επιστήμης** αλλά και οι διορατικές ικανότητές του. Στοιχείο το οποίο, όπως είχα την ευκαιρία να διαπιστώσω αργότερα, λειτουργούσε όχι μόνο για τους άμεσους συνεργάτες του αλλά και για τους άλλους συναδέλφους. Σημειώνω, ότι υπήρξαν περιπτώσεις που η παρέμβασή του –λόγω εσφαλμένων ερμηνειών τής έννοιας της δημοκρατίας– δεν απέβλεψε στην καταλλαγή αλλά στη μη επικράτηση της αδικίας.

Και δεύτερον, ήταν όλα εκείνα τα στοιχεία που συγκροτούν την αρετολογία τού δασκάλου.

Ο συνδυασμός των παραγόντων αυτών, ο οποίος τους μεν νεότερους συναδέλφους παρωθεί σε μίμηση του προτύπου παραδείγματος δασκάλου, τον δε ομιλούντα καλεί να ομολογήσει ότι υπάρχει οφειλόμενη προς τον τιμώμενο **«χάρις»** (αντιγράψω το επίγραμμα του τιμητικού τόμου που είχε αφιερώσει στον καθηγητή του), δεν θα αποτελούσε ολοκληρωμένο πρότυπο εάν δεν συνδυαζόταν με την παραγωγή πρακτικά χρήσιμης νέας γνώσης, την οποία έχει καταθέσει ο εκλιπών υποδειγματικός ακαδημαϊκός δάσκαλος.

Πρόκειται για στοιχεία που θεμελιώνουν την κοινωνική προσφορά και τη διαχρονική συμβολή του στην πρόοδο τής επιστήμης σε συνάρτηση με τις κοινωνικές εξελίξεις.

Την καινοτόμο επιστημονική δράση του την καταδεικνύει η ίδρυση του **Εργαστηρίου Περιβαλλοντικής Αγωγής** και η έκδοση του έργου του **Σύγχρονες τάσεις της Αγωγής**. Έργο το οποίο έμελλε να αποτελέσει σημείο αναφοράς για τις εξελίξεις στους τομείς τής **Αισθητικής Αγωγής**, τής **Αγωγής Υγείας** και τής **Αγωγής Ειρήνης** που αποτελούν ερευνητικά ζητήματα της τελευταίας 30ετίας.

Το πολύπλευρο και πολυδύναμο έργο του –από πλευράς ερευνητικής, συγγραφικής και διδακτικής– έχει λοιπόν διαρκή ισχύ, διότι αφουγκράζεται διαχρονικά τον παλμό τής καρδιάς τού παιδαγωγικού

ορίζοντα (δανείζομαι δικό του όρο) προσφέροντας, εκ των προτέρων, αυτό που χρειάζεται η καρδιά για να έχει αδιάκοπο παλμό.

Προχθές μου έγραψε μία Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, π. συνεργάτης τού ομιλούντος: *«ξέρω ότι αυτές οι στιγμές είναι δύσκολες για εσάς, γιατί ήσασταν στενός συνεργάτης του κ. Δανασσή. Αλλά η αλήθεια είναι ότι και εμείς μάθαμε την Παιδαγωγική επιστήμη μέσα από τα βιβλία του και τη διδασκαλία του»*.

Τι περισσότερο τούτου;

Τέλος, από την άλλη πλευρά η στενή και γόνιμη σχέση του με τους συνεργάτες του θεωρώ ότι θα μπορούσε να εκφραστεί με τα εξής ρήματα ή εκφράσεις: διακρίνει, διερευνά, σταθμίζει (με την στατιστική έννοια τού όρου), επιλέγει, αναθέτει έργο, το οποίο παρακολουθεί ο ίδιος, δίνει πρωτοβουλία κινήσεων, συνεργάζεται με τον άλλο όχι *ex cathedra* αλλά θεωρώντας τον ισότιμο συνομιλητή του και, παρ' όλα αυτά, διατηρεί για τον εαυτό του το *primus inter pares*.

Με μια συνολική θεώρηση βλέπουμε, ότι οι επιμέρους πτυχές τής προσωπικότητάς του αποτελούν παράδειγμα τής «αρετολογίας» τού δασκάλου μέσα από την θεωρία και την πράξη, η οποία ολοκληρώνεται με το να μην παρακάμπτει ή να παραβλέπει τη σημασία τής **οργάνωσης και διοίκησης** για την κανονική λειτουργία τού ακαδημαϊκού χώρου, αναλαμβάνοντας πρώτα την ίδρυση και λειτουργία τού Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας και στη συνέχεια –κατ' επανάληψη– την προεδρία τού Τμήματος αυτού, την κοσμητεία τής Φιλοσοφικής Σχολής και, τέλος, την Αντιπρυτανεία τού ΕΚΠΑ (δύο θητείες), ως υπεύθυνος Ακαδημαϊκών Υποθέσεων.

Επομένως, ο Αντώνιος Δανασσής-Αφεντάκης δεν είναι το θετικό παράδειγμα του χθες που έφυγε αλλά η έμπνευση για τον ανυποχώρητο τίμιο και χρήσιμο αγώνα για τον Άλλο, τον συνάνθρωπο. Τον αγώνα τόσο όλων των νέων τού σήμερα, μεταξύ των οποίων και πρωτίστως τα τέκνα του, όσο και των νέων τού αύριο.

Κλείνοντας, οφείλω να απευθυνθώ στην λατρευτή του οικογένεια και τους λοιπούς συγγενείς του και να τους μιλήσω με αγάπη: Παρακαλώ επιτρέψτε μου να σας πω από καρδιάς, ότι ταύτα εποίησε ο πατέρας, ο παππούς, ο αδελφός σας, έχοντας ακάματο συμπαραστάτη την μητέρα, γιαγιά και αδελφή σας, την αείμνηστο Κατερίνα, και να μη λυπείσθε την ώρα αυτή αλλά να χαίρεσθε, διότι το έργο του παραμένει ως μαρτυρία πνευματικότητας και ασυμβίβαστου αγώνα.

Διδάσκαλε αγαθέ, σε ευχαριστούμε από βάθους καρδιάς για το πνευματικό καταπίστευμα που μας παρέδωσες. Αιωνία η μνήμη σου.